

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **S. M.,** zast. Mgr. Ivo Šotkem, advokátem, se sídlem Ostružnická 6, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 4. 2012, č. j. 58 Ca 14/2009 – 68,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Zástupci žalobce Mgr. Ivo Šotkovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Městský úřad Litovel (dále též „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 5. 11. 2008, č. j. ODSŘ/122/PŘ/08 uznal žalobce vinným ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění platném a účinném ku dni 1. 8. 2008 (dále jen zákon o přestupcích), jichž se měl dopustit tím, že dne 1. 8. 2008 kolem 15:30 hod. řídil na účelové komunikaci v obci D. motocykl tovární značky Honda CBR 1000F, modré barvy, r.z. X, kdy výsledkem dechové zkoušky v 16:55 hod. téhož dne, byla zjištěna hladina alkoholu 2,38 promile a ze strany příslušníků Policie ČR bylo tedy oprávněné podezření, že žalobce byl v době řízení motocyklu pod vlivem alkoholu. Přes výzvu podle

zvláštního právního předpisu se však žalobce odmítl podrobit vyšetření – odběru krve, zda při řízení motocyklu nebyl ovlivněn alkoholem, ačkoliv takové vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví. Dále bylo zjištěno, že žalobce při jízdě neměl na hlavě nasazenou a řádně připevněnou ochrannou přilbu a na přední části motocyklu (nádrži) vezl svého syna S. M. ml., nar. X, přestože byl mladší 12 let. Podle správního orgánu prvního stupně žalobce tímto svým jednáním porušil § 5 odst. 1 písm. f), § 6 odst. 1 písm. h) a § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění platném a účinném k 1. 8. 2008 (dále též „zákon o silničním provozu“). Podle § 11 odst. 1 písm. b), c) ve spojení s § 22 odst. 4 zákona o přestupcích byla žalobci uložena pokuta ve výši 40.000,- Kč a současně mu byl uložen zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu 24 měsíců.

V odůvodnění rozhodnutí správní orgán prvního stupně konstatoval, že žalobce dne 1.8.2008 kolem 15:30 hodin řídil motorové vozidlo – motocykl zn. Honda CBR 1000F, modré barvy, r.z. X, na účelové komunikaci v obci D., kdy tato pozemní komunikace je využívána převážně pro motorová vozidla a mechanizaci obstarávající polní práce na přilehlých polnostech, a kdy žalobce přijel po této cestě (tzv. humny) na dvůr rodiny K., přičemž při řízení motorového vozidla neměl na hlavě nasazenu ochrannou přilbu a na motorce vezl svého syna, mladšího dvanácti let, a to na nádrži motocyklu. Když žalobce přijel na dvůr rodiny K., byl zjevně opilý a bosý. Správní orgán prvního stupně dovodil, že žalobce svým jednáním porušil § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, § 7 odst. 1 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu, čímž naplnil skutkovou podstatu přestupků podle § 22 odst. 1 písm. d) a písm. l) zákona o přestupcích. Výsledek orientační dechové zkoušky naznačuje podle správního orgánu prvního stupně i porušení § 5 odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu a tím také spáchání přestupku dle § 22 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, nicméně naplnění této skutkové podstaty nebylo účelem vedeného správního řízení. Rovněž tak prokazatelné zjištění přítomnosti alkoholu v krvi u žalobce v době, když motorku řídil, tj. v době kolem 15:30 hod., není při přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích nezbytné. Správní orgán prvního stupně poukázal na skutečnost, že vyslechnutí svědci opakovaně potvrdili to, co uvedl sám žalobce ve své výpovědi, a sice, že řídil motorku, jel bez přilby, na motorce vezl svého syna a nepodrobil se odbornému lékařskému vyšetření – odběru krevního vzorku. Výpovědi svědků tudíž potvrdily okolnosti spáchaného přestupku, a to i přesto, že svědci K. K. a S. F. ohledně známek ovlivnění žalobce alkoholem vypověděli, že žalobce se choval a jevil normálně. Výpověď svědka K. K. pak hodnotil správní orgán prvního stupně vzhledem k podnapilosti tohoto svědka jako méně věrohodnou, stejně jako výpověď svědka F. v tomto případě s ohledem na to, že jej jako svědka navrhl sám žalobce. Při ukládání sankcí vyšel správní orgán prvního stupně z § 12 odst. 1 zákona o přestupcích, přihlédl k závažnosti přestupku a ke způsobu jeho spáchání. Poukázal na skutečnost, že šlo o přestupek spáchaný úmyslně a vzal v úvahu okolnosti, za nichž byl spáchán, i osobu žalobce a jeho přestupkovou minulost. Posoudil rovněž společenskou nebezpečnost jeho jednání, přičemž jako nejvíce přitěžující okolnost se mu jevilo, že žalobce vezl ve stavu opilosti na přední části motocyklu svého čtyřletého syna, přestože tragické následky dopravních nehod, které způsobili řidiči pod vlivem alkoholu, jsou všeobecně známy a v projednávaném případě žalobce neohrožoval jen sebe, ale především svého syna, který v době příjezdu na dvůr K. plakal a nebyl k utišení. Správní orgán prvního stupně poukázal také na skutečnost, že žalobce již byl postižen za obdobný čin spáchaný v roce 2005. Jako

polehčující okolnost pak hodnotil, že žalobce se správním orgánem prvního stupně spolupracoval a svého činu litoval. Proto žalobci uložil pokutu přibližně v polovině zákonné sazby, a to i s přihlédnutím ke skutečnosti, že žalobce je veden jako uchazeč o zaměstnání na úřadu práce. Zákaz činnosti uložil v maximální výměře s ohledem na okolnosti spáchání přestupku.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 19. 1. 2009, č. j. KUOK/5799/2009, sp. zn. KÚOK/120173/2008/ODSH-SD/626, podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu změnil výrokovou část rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak, že porušení § 5 odst. 1 písm. f), § 6 odst. 1 písm. h) a 7 odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu se mění na porušení § 4 písm. a), § 5 odst. 1 písm. f) a § 6 odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu s tím, že ostatní části výroku rozhodnutí zůstávají beze změny a potvrzují se.

V odůvodnění konstatoval, že předložené podklady pro rozhodnutí prokazují, že žalobce svým jednáním naplnil skutkovou podstatu daných přestupků a ztotožnil se s odůvodněním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Konstatoval, že skutkovou podstatou je mimo jiné porušení § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích a nikoliv porušení § 22 odst. 1 písm. b), příp. písm. c) téhož zákona, tedy odmítnutí žalobce podrobit se vyšetření, zda není ovlivněn při řízení vozidla alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Žalovaný zdůraznil, že žalobce se nepodrobením odběru krve, které je součástí lékařského vyšetření, sám připravil o možnost podpory svého tvrzení, že alkoholický nápoj požil až po jízdě, neboť to by bylo možné vyhodnotit i případným dvojitým odběrem krve nebo odborným lékařským posudkem (výpočtem), který by určil hladinu alkoholu v krvi v době řízení motocyklu. Vzhledem k tomu, že odběr krve nebyl proveden, nebyla správním orgánům dána možnost objektivního posouzení k době a množství požití alkoholických nápojů. Tvrzení žalobce v odvolání, dle kterého byl ochoten se odběru krve podrobit, ale bylo mu sděleno, že to není nutné, podle žalovaného neobstojí, neboť je zřejmé, že byl k odběru krve vyzván. Uloženou sankci shledal žalovaný odpovídající závažnosti spáchaného jednání. Ke změně výrokové části rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaný přistoupil proto, že žalobce nebylo možno trestat za porušení § 7 odst. 1 písm. e) zákona o silničním provozu, neboť jeho syn nebyl převážen na druhém sedadle motocyklu, ale na jeho nádrži, tedy na místě, které není určeno k přepravě osob. Takovýmto převozem syna žalobce došlo k ohrožení jeho zdraví, tedy zdraví jiných osob a k porušení § 4 písm. a) zákona o silničním provozu.

V podané žalobě žalobce namítal, že v řízení před správními orgány nebylo prokázáno, že byl v podnapilém stavu již v době, kdy řídil motocykl na pozemní komunikaci. Zdůraznil, že alkohol požil teprve poté, co přijel na dvůr K. a až poté, co byl jeho motocykl poškozen, což potvrdili svědci S. F. a K. K. Závěr správního orgánu prvního stupně, že výpověď svědka F. není zcela věrohodná, neboť jeho výslech navrhl on, označil žalobce za nepřípustný, jelikož je jeho právem navrhovat důkazy na svou obhajobu.

Vyslovil přesvědčení, že v projednávané věci nebyla naplněna skutková podstata přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) a l) zákona o přestupcích, protože podle tohoto ustanovení je objektem přestupku zájem na bezpečnosti a plynulosti provozu na

pozemních komunikacích; správní orgány měly tudíž prokázat, že byl pod vlivem alkoholu již v době řízení na pozemní komunikaci, což se nestalo. Naopak, v odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán dovozuje, že *„prokazatelné zjištění přítomnosti alkoholu v krvi u obviněného v době, kdy motorku řídil, není při prokázání naplnění skutkové podstaty dle ust. § 22 písm. d) zákona o přestupcích nutné.“* Jestli svým jednání vůbec nějaký přestupek spáchal, tak jím rozhodně neohrožoval bezpečnost a plynulost silničního provozu, neboť se nacházel na dvoře K., popř. u svědka F., tedy na soukromých pozemcích. K naplnění skutkové podstaty přestupku je podle žalobce třeba, aby byly naplněny všechny její obligatorní znaky, tedy i objekt, tj. zájem na bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Dále namítl, že v prvostupňovém rozhodnutí je nelogicky uvedeno, že *„se v případě alkoholu při řízení motorového vozidla vždy jedná o vysokou společenskou nebezpečnost.“* Ve správním řízení však nebylo prokázáno, že řídil pod vlivem alkoholu. Navíc sám správní orgán tvrdí, *že „prokázání alkoholu v krvi při samotném řízení nebylo účelem správního řízení.“* Žalobce rovněž namítal nesprávnost závěru, že se odmítl podrobit odběru krve, neboť k takovému jednání neměl důvod. Zdůraznil, že předtím se podrobil dechové zkoušce a sám zavolal polici kvůli škodě, která mu na jeho motocyklu vznikla. Nepopíral, že alkohol požil, ale bylo to až v době, kdy již motocykl neřídil. Je přitom nelogické, aby sám zavolal policii s vědomím, že si tak přivodí stíhání za přestupek. V této souvislosti dále namítal, že policie provedla dechovou zkoušku 1,5 hodiny po řízení motocyklu a k odběru krve do nemocnice jej zavezla až přibližně tři hodiny poté, co přijela na dvůr K., kde prováděla šetření o poškození jeho motocyklu. Správní orgány přitom neměly dostatek důkazů, aby mohly ve věci náležitě rozhodnout. Zejména pak měly provést důkaz alespoň znaleckým posudkem, zda v době řízení mohl být pod vlivem alkoholu a rovněž si měly vyžádat zprávu Fakultní nemocnice Olomouc o tom, jak a kdy měl být proveden odběr krve. Závěrem namítl nepřiměřenost uložené sankce s ohledem na své osobní poměry, neboť je nezaměstnaný, nemajetný a má čtyři děti. Předtím než přišel o zaměstnání, byl zaměstnán jako řidič. Za současné situace jej proto uložená pokuta může dostat do existenčních potíží, zákaz řízení motorových vozidel na dva roky by také vážně ohrozil chod jeho domácnosti a již za současné těžké situace by mu dále ztížil možnost zaměstnání. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby krajský soud rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu nahradit žalobci náklady řízení ve výši určené soudem do tří dnů od právní moci rozsudku.

Žalobce dále požádal o osvobození od soudních poplatků, ustanovení zástupce a přiznání odkladného účinku žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

Usnesením ze dne 8. 4. 2009, č. j. 58 Ca 14/2009 – 17, krajský soud přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků a ustanovil mu zástupcem pro řízení Mgr. Ivo Šotka, advokáta.

Usnesením ze dne 22. 5. 2009, č. j. 58 Ca 14/2009 – 21 krajský soud žalobě přiznal odkladný účinek.

V doplnění žaloby ze dne 22. 6. 2009, které bylo krajskému soudu doručeno dne 25. 6. 2009 žalobce dále namítal, že nebylo prokázáno, že svého syna S. M. vezl na motocyklu. Pokud je v protokolu o jeho výpovědi uvedeno, že syna držel na přední části

motocyklu, došlo k chybnému sepsání protokolu, neboť ví, že tak malé dítě na motorce vozit nemůže.

Usnesením ze dne 23. 3. 2010, č. j. 58 Ca 14/2009 – 37, krajský soud řízení přerušil, neboť dne 4. 6. 2009 podal návrh podle čl. 95 odst. 2 Ústavy na zrušení ustanovení § 22 odst. 4 zákona o přestupcích, podle kterého byly v posuzované věci žalobci uloženy sankce.

Usnesením ze dne 21. 12. 2011, č. j. 58 Ca 14/2009 – 41 krajský soud rozhodl, že v řízení se pokračuje. Nálezem Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl ÚS 14/09, totiž byl výše uvedený návrh na zrušení ustanovení § 22 odst. 4 zákona o přestupcích zamítnut.

Následně Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 18. 4. 2012, č. j. 58 Ca 14/2009 – 68, žalobu zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Krajský soud se ztotožnil se žalobcem potud, že povinnost dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu podrobit se vyšetření se vztahuje jedině na řidiče. Poukázal na definici pojmu „řidič“ v § 2 písm. d) zákona o silničním provozu, podle které jde o účastníka provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti, což však neznamená, že řidičem je pouze osoba aktuálně (tj. právě v daný okamžik) řídící vozidlo, v projednávané věci motocykl. V této souvislosti shledal krajský soud nedůvodnou námitku žalobce, že motocykl řídil na soukromých pozemcích, neboť výpovědí svědkyně N. (K.) i výpovědí žalobce bylo prokázáno, žalobce na dvůr K. přijel zadem, tudíž musel jet určitou část po silnici a část po polní cestě, která je využívána pro zemědělské stroje.

Za zásadní otázku krajský soud označil, zda výzva k podstoupení lékařského vyšetření za účelem zjištění, zda nebyl při řízení motorového vozidla ovlivněn alkoholem, byla učiněná příslušníky Policie ČR vůči žalobci jako přímému účastníku provozu na pozemních komunikacích ve smyslu § 2 písm. d) zákona o silničním provozu, neboť jak zdůraznil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 As 24/2009 - 65, tato výzva nesmí být projevem libovůle nebo šikany ze strany policejního orgánu a může být opodstatněná pouze v případě, kdy na základě orientační dechové zkoušky či na základě jiných indicií vznikne důvodné podezření, že kontrolovaná osoba řídí vozidlo pod vlivem alkoholu.

Krajský soud poukázal na skutečnost, že z výpovědi samotného žalobce je zřejmé, že se synem přijel ke K. pouze na návštěvu, motorku zde neodstavoval s úmyslem ji tam dále nechat a po požití alkoholu jít nazpět pěšky. Ztěží si pak podle krajského soudu lze představit, že by s ohledem na obecně známou vyšší hmotnost tohoto typu motocyklů a navíc za situace, kdy na návštěvě byl se svým synem, hodlal tuto motorku odtlačit zpět, jak tvrdil v řízení před správním orgánem prvního stupně. V tomto směru shledal krajský soud obhajobu žalobce jako nevěrohodnou.

Krajský soud tak dospěl k závěru, že výzva policistů k provedení orientační dechové zkoušky i výzva adresovaná žalobci k podrobení se odbornému lékařskému vyšetření byla v daném případě opodstatněná, a to i s přihlédnutím k výsledku jejich šetření na místě samém, když i z výpovědi svědkyně K. plyne, že motocyklem přijel žalobce na jejich dvůr již v podnapilém stavu.

Krajský soud se ztotožnil se žalobcem v tom směru, že nevěrohodnost výpovědi svědka Fialy rozhodně nelze, jak činí správní orgány, dovozovat jen z toho, že byl jeho svědecký výslech navržen žalobcem. Uvedené však nečiní podezření policistů z jízdy žalobce na motocyklu pod vlivem alkoholu bez dalšího nedůvodným, a to s ohledem na výpověď svědkyně K., když je třeba zdůraznit, že k řádnému a důvodnému provedení dané výzvy postačí pouhé podezření a nikoliv již prokázaná skutečnost. Na těchto závěrech nic nemění ani to, že žalobce pro rozrušení z pádu motocyklu v důsledku manipulace s ním podnapilým svědkem K. K. a jeho bratrem, požil u svědka F. během velmi krátké doby (cca 15 minut), 0,5 dcl slivovice a tři dvanáctistupňová piva. Žalobce tak totiž v zásadě, jak plyne z výpovědí svědků, učinil v relativně krátké době po ukončení jízdy a žalovaný zcela správně uvádí, že odborným lékařským vyšetřením, případně znaleckým posudkem, by bylo možné zjistit, zda žalobce byl pod vlivem alkoholu již v době svého příjezdu na dvůr K., neboť doba jeho příjezdu i doba požití výše uvedených alkoholických nápojů je dobře známa, stejně jako přesné množství a druh požitých alkoholických nápojů, včetně doby, kdy je žalobce u svědka F. požil.

Krajský soud dospěl k závěru, že výzva policistů k podstoupení lékařského vyšetření byla oprávněná, neboť byla učiněna v přímé souvislosti s jízdou žalobce a jeho příjezdem na dvůr K. na motocyklu. Souvislost s provozem na pozemní komunikaci tedy byla stále ještě bezprostřední.

Žalobní námitce, podle které správní orgány měly prokázat, že žalobce byl pod vlivem alkoholu v době řízení motocyklu na pozemní komunikaci, krajský soud nepřisvědčil, neboť prokázání této skutečnosti není s ohledem na skutkovou podstatu § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích nutné, protože k naplnění této skutkové podstaty zcela postačuje odmítnutí podrobení se lékařskému vyšetření spojenému s odběrem krve či jiného biologického materiálu (§ 5 odst. 1 písm. f/ zákona o silničním provozu).

Důvodnou neshledal krajský soud ani námitku, že se žalobce neodmítl podrobit odběru krve, neboť ji vyvrací protokol o lékařském vyšetření ze dne 1. 8. 2008, kterým správní orgán prvního stupně provedl důkaz. V této souvislosti krajský soud poukázal na závěry uvedené v rozsudcích Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31. 10. 2005, č. j. 51 Ca 10/2004-36, a Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2008, č. j. 8 As 11/2007 - 56. Krajský soud zdůraznil, že bylo povinností žalobce, jako řidiče motocyklu znát své povinnosti dle zákona o silničním provozu, jehož § 5 odst. 1 písm. f), ve znění účinném a platném k 1. 8. 2008, ukládá povinnost podrobit se na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.

Krajský soud při hodnocení postižení žalobce za spáchaný přestupek bral v úvahu také změny zákonů, k nimž po spáchání vytýkaného jednání žalobce došlo, přičemž dospěl k závěru, že nová právní úprava není pro žalobce příznivější.

Opětovně zdůraznil, že žalobce nebyl správními orgány uznán vinným přestupkem spočívajícím v řízení motorového vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, který by si přivodil požitím alkoholického nápoje, nýbrž tím, že se v rozporu s povinností, jež mu ukládá § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, odmítl na výzvu policisty podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu, zda nebyl při jízdě ovlivněn alkoholem, a tím spáchal přestupek podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích. Skutečnost, že se žalobce odmítl podrobit lékařskému vyšetření ve smyslu příslušných ustanovení zákona o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, podle krajského soudu jednoznačně vyplývá z oznámení o dopravním přestupku a protokolu o lékařském vyšetření ze dne 1. 8. 2008. Jednání žalobce krajský soud posoudil jako úmyslné, jelikož se odmítl podrobit lékařskému vyšetření přes poučení dané mu zasahujícími policisty i lékařem. Samotné úmyslné jednání, jež naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích pak naplňuje i materiální stránku tohoto přestupku. Účelem zmíněného ustanovení zákona o přestupcích bylo a je umožnit příslušným orgánům provést opatření nezbytná ke zjištění, zda řidič neřídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, a to právě uložením povinnosti řidiči se v takové situaci podrobit nezbytným vyšetřením. Pakliže žalobce bezdůvodně odmítl tuto povinnost splnit, bez dalšího porušil zde chráněný zájem.

S ohledem na výše uvedené se krajskému soudu jako nadbytečné jevilo provedení žalobcem navrženého důkazu znaleckým posudkem z oboru toxikologie k prokázání toho, zda byl či nebyl v době řízení motocyklu pod vlivem alkoholu. Ostatně odmítnutím odborného lékařského vyšetření žalobce podle krajského soudu zmařil i objektivní provedení tohoto důkazu, neboť na hladinu alkoholu v krvi lze usuzovat pouze z výsledku orientační dechové zkoušky, který nebyl daným vyšetřením objektivizován. V tomto směru je tedy také nedůvodná námitka žalobce, že správními orgány nebyl tento důkaz proveden.

K námitce žalobce na tíživost a nepřiměřenost uložených sankcí, krajský soud uvedl, že touto otázkou se zabýval již ve svém návrhu podaném u Ústavního soudu ČR dne 9. 6. 2009, jímž se domáhal zrušení ustanovení § 22 odst. 4 zákona o přestupcích ve znění platném do 31. 7. 2011 a následně ohledem na to, že s účinností od 1. 8. 2011 bylo toto ustanovení zrušeno, vyslovení protiústavnosti tohoto ustanovení. Ústavní soud však návrhu krajského soudu nevyhověl a ve svém nálezu ze dne 25. 10. 2011, sp. zn. Pl ÚS 14/09, se podrobně vyjádřil rovněž k problematice vztahující se i k žalobcovým námitkám v nyní projednávané věci, když dané sankce neshledal Ústavní soud likvidačními a v rozporu s ústavním pořádkem. Tímto nálezem se krajský soud cítil vázán a plně na něj odkázal.

Krajský soud nevyhověl ani návrhu žalobce na postup dle § 78 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“), tj. snížení uložených sankcí, popř. upuštění od jejich uložení, již s ohledem na to, že žalobce svým jednáním naplnil skutkové podstaty více přestupků. Správní orgány při ukládání sankce přihlédly také k tomu, že žalobce je nezaměstnaný a veden na úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. Společenskou

nebezpečnost jednání žalobce dále zvyšuje, jak na to již poukázal správní orgán prvního stupně, že v souvislosti s jeho jednáním mohlo dojít také k ohrožení jeho nezletilého syna a žalobce se, jak plyne ze seznamu jeho přestupků, obdobného protiprávního jednání již dříve dopustil, byl za něj postižen peněžitou pokutou i zákazem řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců, což zjevně nevedlo k jeho nápravě. Snížení sankcí, uložených žalobci, nelze podle krajského soudu odůvodnit jen jeho sociální situací, když i uložení sankce zákazu činnosti bylo pro žalobce již v době jeho protiprávního jednání předvídatelné a je výlučně důsledkem jeho jednání.

Usnesením ze dne 1. 6. 2012, č. j. 58 Ca 14/2009 - 92 krajský soud přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování ve výši 19 290 Kč.

Proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal žalobce (dále též „stěžovatel") včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatel namítal nepravdivost závěru, že se odmítl podrobit odběru krve. K takovému jednání totiž neměl žádný důvod. Znovu poukázal na skutečnost, že se bez problémů podrobil dechové zkoušce a byl to on, kdo zavolal policii kvůli škodě na motocyklu. Skutečnost, že alkohol požil, nijak nepopíral. Stalo se tak až v době, kdy již motocykl neřídil. Bylo by nelogické, aby sám zavolal policii s vědomím, že si tak přivodí stíhání kvůli spáchání přestupku. Policie navíc provedla dechovou zkoušku až 1,5 hodiny po řízení motocyklu a do fakultní nemocnice jej odvezla asi až 3 hodiny poté, co přijela na dvůr K. a prováděla tam šetření o poškození jeho motocyklu. Stěžovatel dále vyjádřil přesvědčení, že jeho jednání nebylo úmyslné a krajský soud tak pochybil, pokud je posoudil jako úmyslné a uznal stěžovatele vinným ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích. Uloženou sankci označil stěžovatel za nepřiměřeně vysokou s ohledem na své sociální poměry, kdy je nezaměstnaný a má čtyři děti. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a které by jej opravňovaly se od uplatněných důvodů kasační stížnosti odchýlit. Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že není důvodná.

Z textu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodu uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodů tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat též z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující rozhodné skutečnosti:

Podle oznámení o přestupku Policie ČR ze dne 13. 8. 2008 byl stěžovatel podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích tím, že dne 1.8.2008 v době kolem 16:00 hod. řídil v obci D. směrem od železniční zastávky až před dům č.p. 57 motocykl Honda CBR 1000F, modré metalízy, rz: X, ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil požitím alkoholických nápojů, neboť provedenou orientační dechovou zkouškou mu byla naměřena hodnota 2,38 promile alkoholu v krvi.

Z úředního záznamu Policie České republiky, Okresního ředitelství Olomouc, ze dne 1. 8. 2008, č. j. OROL-8524-6/PŘ-2008-13, vyplývá, že stěžovatel dne 1. 8. 2008 v 16:00 hod oznámil, že v obci D. č. 57 došlo k poškození motocyklu, kdy oznamovatel (stěžovatel) čeká hlídku na místě. V průběhu šetření prap. H. prováděl šetření v uvedeném domě. Téhož dne k případu podala podle § 12 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky vysvětlení paní M. K., která po poučení podle § 12 odst. 3 a 4 téhož zákona uvedla, že dnešního dne okolo 15:30 hod přijel na jejich dvůr stěžovatel na silném motocyklu modré barvy. Stěžovatel byl bez ochranné přilby, v podnapilém stavu a na přední části motocyklu seděl jeho syn S., který brečel. Stěžovatel s motocyklem zastavil na dvoře a začal jej „tůrovat“. Svědkyně stěžovatele poprosila, aby od svého jednání upustil, stěžovatel však na tuto výzvu nereagoval. Dále se ho otázala, zda je normální, nebo zda chce svého syna zabít. Stěžovatel následně sesednul z motocyklu, sundal z něj svého syna a motocykl nechal stát na dvoře. Svědkyně stěžovatele prosila, aby motocykl vytlačil ze dvora na ulici před dům, aby mohli vyjet s traktorem na žně. Na tuto výzvu stěžovatel nereagoval. Její syn K. se proto rozhodl motocykl vytlačit před dům, nezvládl však jeho hmotnost, motocykl mu upadl na zem a došlo k poškození jeho pravé strany, kde se v přední části motocyklu ulomilo zpětné zrcátko a praskla část předního průhledného plexiskla.

Uvedenou výpověď své matky potvrdila ve svém vysvětlení M. K. mladší, která dále uvedla, že syn stěžovatele byl v době jejich příjezdu v šoku, silně plakal a ona si ho vzala do náruče a musela ho tišit.

V průběhu šetření byl pprap. Z. požádán panem K. K., aby stěžovatele vykázal ze dvora domu č. 57 v obci D., neboť stěžovatel přišel nezvaně na dvůr, svým chováním a jednáním obtěžoval členy jeho rodiny a na jeho žádost odmítal dvůr opustit. Pprap. Z. vyzval stěžovatele, aby jménem zákona zanechal svého protiprávního jednání a dvůr opustil. Na tuto výzvu stěžovatel odešel ze dvora před dům a pprap. Z. šel s ním. Poté se

pprap. Z. vrátil zpět na dvůr a prováděl šetření společně s prap. H. K podání vysvětlení dle § 12 zákona č. 283/1991 Sb., byl vyzván P. K. V té době stěžovatel opětovně vniknul na dvůr a pprap. Z. byl znovu vyzván, aby jménem zákona opustil dvůr. Tato výzva se minula účinkem a ze strany stěžovatele hrozil bezprostřední útok proti pprap. Z. Pprap. Z. a prap. H. poté použili hmaty a chvaty sebeobrany, stěžovatele svedli na zem, kde mu přiložili služební pouta. Poté byl stěžovatel převezen na zdejší policejní stanici k sepsání potřebných písemností, kde se v 16:55 hod podrobil orientační dechové zkoušce, která byla pozitivní a při níž mu bylo naměřeno 2,38 ‰ alkoholu. Vůči policistům se choval značně agresivně, neustále jim vyhrožoval, že neví, s kým jednají, že se jim pomstí, známé má všude a vysvleče je z uniforem. Pokud ho však pustí, nebude nic řešit a bude se modlit za jejich hříchy. Agrese stěžovatele vůči zasahujícím policistům rostla, a proto byl stěžovatel po dobu protokolování případu připoután k madlu na chodbě služebny. Po ukončení protokolace byl stěžovatel eskortován služebním vozidlem do Protialkoholní záchytné stanice Olomouc, kde byl v 18:05 předán a bylo vyšetřen službu konajícím lékařem. Odběr krve odmítl. Následně bylo službu konajícím lékařem rozhodnuto o jeho umístění. V průběhu eskorty do protialkoholní záchytné stanice stěžovatel opětovně policejní hlídce vyhrožoval, že zařídí, aby ráno již byli v civilu, uváděl, že má známé všude, že se jim pomstí a stále se choval velice arogantně a agresivně. K. K. vysvětlení nepodal, neboť byl v podnapilém stavu.

V protokolu o podání vysvětlení ze dne 9. 8. 2008, č. j. OROL-8524-9/PŘ-2008-13 je uvedeno, že stěžovatel využívá svého práva nevypovídat podle § 12 odst. 3 zákona č. 283/1991 Sb., jelikož by si svou výpovědí mohl způsobit nebezpečí trestního stíhání, či postihu za přestupek. Dále stěžovatel uvádí, že dne 1. 8. 2008 kolem 16 hod. řídil motocykl, přestože byl pod vlivem alkoholu a bere na vědomí skutečnost, že věc bude postoupena odboru dopravy při Městském úřadu v Litovli.

Ze záznamu o provedení dechové zkoušky ze dne 1. 8. 2008, č. j. OROL-8524/PŘ-2008-13 vyplývá, že v 16:55 byla na policejní stanici PČR OO Litovel u stěžovatele provedena přístrojem Dräger – ARUL 0077 dechová zkouška, která byla pozitivní a byla při ní naměřena hodnota 2,38 ‰ alkoholu.

Dále je ve spise obsažen protokol o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem Policie České republiky, Okresního ředitelství Olomouc ze dne 1. 8. 2008, č. j. OROL-8524-4/PŘ-2008-13, ze kterého vyplývá, že stěžovatel po poučení zákonem stanovené povinnosti odmítl podrobit se odběru krve.

Ze seznamu přestupků stěžovatele vydaného Městským úřadem Litovel, odborem dopravy, soud zjistil, že stěžovateli byla rozhodnutím Městského úřadu Litovel č. j. ODSŘ/121/PŘ/05, které nabylo právní moci dne 23. 2. 2006, uložena pokuta ve výši 8000 Kč a zákaz řízení pro všechny skupiny motorových vozidel v délce 12 měsíců, jehož výkon byl ukončen dne 15. 9. 2006.

Správní orgán prvního stupně oznámením o zahájení řízení o přestupku ze dne 27. 8. 2008, oznámil stěžovateli zahájení řízení pro podezření ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, kterého se měl dopustit porušením § 5 odst. 1 písm. f) zákona o

silničním provozu, tj. nepodrobením se vyšetření podle zvláštního právního předpisu, zda není ovlivněn alkoholem. Současně žalobce předvolal k ústnímu jednání na den 16. 9. 2008, při kterém stěžovateli sdělil obvinění, že je podezřelý ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, kterého se měl dopustit v souvislosti s porušením § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu a dále ze spáchání přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích, jehož se měl žalobce dopustit v souvislosti s porušením § 7 odst. 1 písm. e) a § 6 odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu tím, že dne 1. 8. 2008 kolem 16:00 hod. řídil na pozemní komunikaci v obci D. motorové vozidlo – motocykl zn. Honda CBR 1000F modré barvy, r.z. X, kdy mu byla orientační dechovou zkouškou v 16:55 hodin zjištěna hladina alkoholu v krvi 2,38 promile a ze strany příslušníků Policie ČR bylo tedy oprávněné podezření, že žalobce byl pod vlivem alkoholu, ale přitom se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu odmítl podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebyl pod vlivem alkoholem, ačkoliv takové vyšetření nebylo spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví a dále tím, že při jízdě neměl na hlavě nasazenou ochrannou přilbu a rovněž tím, že na motorce vezl svého syna, přestože tento byl mladší 12 let, když svého syna vezl na přední části motocyklu – na nádrži.

Stěžovatel po zákonném poučení vypověděl, že K. jsou jejich rodina a bydlí v D. č. 57. Prováděli společně žňové práce, neboť jejich pole spolu sousedí. Předmětného dne nabírali kolem poledne ječmen, do odpoledních hodin odváželi úrodu a stěžovatel se s nimi poté chtěl domluvit ohledně dalších prací. Přijel k nim z pole, tzn. po polní cestě, která vede humny zezadu, tuto cestu běžně používají traktory a další mechanizace jako přístupovou cestu k polnostem. To se stalo mezi 15:00 a 16:00 hod., jeho syn byl s ním, ke K. s ním přijel a držel jej na přední části motorky, na nádrži. Stěžovatel přilbu neměl. Jeho syn měl 4 roky, stěžovateli bylo známo, že nesmí osoby mladší 12 let na motorce vozit. Stěžovatel popřel, že jel od železniční zastávky k domu č.p. 57, protože přijel jen z polní cesty zezadu do dvora K. Po příjezdu do dvora K. za ním přišel K. K. ml., který je „fanda“ do motorek, a posléze na naléhání jeho matky, že mají dát motorku do průjezdu, ji po vypnutí odtlačili do průjezdu, kde nepřekážela. Motorka tedy stála v průjezdu a on odešel před dveře, kde potkal souseda S. F., který jej pozval na pivo, to bylo asi čtvrthodiny před tím, než zavolal policii. Vzhledem k tomu, že bylo teplo, chtěl se napít a poté případně motorku odtlačit domů, protože bylo po práci. Vypil asi tři dvanáctistupňová piva, pak mu soused F. nalil slivovici, asi dvě velké odlivky, což se stalo přibližně v 15:45 až 16:00 hod. K otázce správního orgánu prvního stupně, jak je možné během čtvrt hodiny vypít tři půllitry piva a 2 dcl slivovice žalobce odvětil, že „žízeň je veliká“, bylo velké teplo, cca 30°C, na poli neměl co pít, proto měl velkou žízeň. Poté odešel zpět do průjezdu ke K., když uviděl jak K. K. ml. se svým bratrem P. zvedá jeho motorku. Šel rychle k nim, viděl, že motorka je poškozená, chtěl se s nimi domluvit na řešení, na dvoře byla i jejich matka M. K., která mu řekla, ať s motorkou „vypadne“, ať si ji odveze. Na to jí odpověděl, že došlo ke škodě, kterou nezavinil. Vše bylo emotivní, stěžovatel zavolal policii, po jejímž příjezdu na něj začal působit alkohol a vše se dělo tak, jak je popsáno v úředním záznamu policie. S dechovou zkouškou to dle výpovědi žalobce bylo tak, že policejní hlídka dala „dýchnout“ K. K. ml., potom jemu, pořadí si již přesně nepamatuje. K vysvětlení ze dne 9. 8. 2008, které podal na policejní služebně v Litovli uvedl, že na policii vypovídal ohledně toho, že se domluví s K. na vyrovnání škody s K. K., ale to, že podepsal protokol, kde uvádí, že dne 1. 8. 2008 řídil motocykl pod vlivem alkoholu, se nezakládá na pravdě.

Krevní zkoušce se odmítl podrobit proto, že si myslel, že postačuje podrobení se dechové zkoušce. Neví přesně, jak ho policisté vyzývali k odběru krve, měl už „upito“, ale pokud by na něj naléhali, určitě by krev poskytl. Dále tam byl jen lékař, který se k němu příjemně choval a o vzorek krve jej požádal jen jednou. Pokud by tak učinil opakovaně, určitě by krev poskytl.

Svědkyně M. N. (K.) jako svědek dne 14. 10. 2008 vypověděla, že události byla přítomna ona, její dcera M. a synové P. a K. Stěžovatel přijel zhruba po 15:00 hod. zadem, tzn. jel kousek po silnici, kousek po polní cestě, která je víceméně využívána pro zemědělské stroje, přijel na své motorce se synem, kterého měl na přední části motorky – na nádrži. Syn stěžovatele brečel, stěžovatel neměl přilbu, byl bosý. Když přijel, byl již hodně opilý, to poznala okamžitě, motorku hned nezhasl a začal ji „tůrovat“. Motorku vypnul až poté, co přišel její syn K., který byl také dost opilý. Stěžovatele vyzvala, aby z jejich domu odešel, ale stěžovatel chtěl, aby se K. svezl. Potom stěžovatel a její synové K. a P. vypnutou motorku odtlačili do průjezdu. Když motorku postavili, šel stěžovatel před dům, oni za ním zamkli, ale jak byl její syn K. opilý, tak otevřel a motorka spadla, protože byla asi špatně postavená. K tomu se „přichomýtl“ pan F. a navrhl, aby stěžovatel zavolal policii. Neví, zda stěžovatel u pana F. něco vypil, ale již když přijel, tak byl opilý.

Svědek K. K. dne 14. 10. 2008 vypověděl, že stěžovatel přijel humny na jejich dvůr se synem S., u toho přímo nebyl, ale slyšel motorku na dvoře, proto vyšel ven. Na dvoře byl stěžovatel, jeho matka, bratr P. a sestra, motorka již byla vypnutá, stála kousek před průjezdem a ostatní stáli kolem. Není schopen se vyjádřit k tomu, zda již měl žalobce něco vypito, neboť sám byl již opilý, během dne doma popíjel pivo. Navrhl žalobci, aby motorku dali bokem, že ji odtáhnou do průjezdu, aby mohl projet traktor a motorka nestála v cestě. Spolu s bratrem P. a stěžovatelem ji odtlačili do průjezdu, aby nepřekážela. Pak šel stěžovatel k vratům, ale motorka se najednou nahnula a opřela o zeď, zrcátko bylo křehké a prasklo. To uviděl stěžovatel, začal jim nadávat a chtěl řešit, kdo bude platit škodu apod.

Pan S. F. ve své svědecké výpovědi dne 14. 10. 2008 uvedl, že stěžovatel přišel k němu kolem 16:00 hod. a chtěl mobil, aby oznámil policii poškození své motorky. Svědek mu mobil půjčil, stěžovatel si dal velkou slivovici a pivo, šel volat, vrátil se asi za deset minut a poté si dal ještě dvě dvanáctistupňové piva. Pak stěžovatele poslal ven, aby vyčkal příjezdu policie. Upřesnil, že stěžovatel k němu mohl přijít mezi 15:30 hod. až 16:00 hod.

Svědek prap. J. H., policejní inspektor dne 23. 10. 2008 vypověděl, že do obce D. přijeli na základě oznámení stěžovatele, který nahlásil poškození svého motocyklu. Na místo dojeli přibližně v 16:15 hod. Stěžovatel je kontaktoval ihned po jejich příjezdu, byl silně podnapilý, známky podnapilosti jevil rovněž také přítomný K. K. Provedli u nich dechovou zkoušku, stěžovateli sdělili, že z důvodu silné podnapilosti není schopen podat řádné vysvětlení, aby se proto dostavil k podání vysvětlení až po vystřízlivění na OO PČR Litovel. Na to stěžovatel nereagoval, bylo provedeno šetření i k poškození motocyklu, při kterém vyplynulo, že stěžovatel již ve stavu podnapilosti přijel přes zahrady na dvůr domu K. a na motocyklu vezl i svého čtyřletého syna. V průběhu šetření se stěžovatel začal chovat agresivně, byla mu nasazena pouta a byl odvezen na záchytku do Olomouce.

Svědek pprap. V. Z. dne 14. 10. 2008 uvedl, že věci se udály tak, jak jsou popsány v úředním záznamu. Dále zmínil, že stěžovatel byl viditelně pod vlivem alkoholu, přičemž jeho způsob jednání nebyl adekvátní vypití jednoho nebo dvou piv. Na záchytce stěžovatel znovu přibližně v 18 hod. dýchl do měřícího přístroje a bylo mu naměřeno přibližně 1,7 promile. Stěžovatel se choval značně agresivně.

Následně bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Z provedené rekapitulace je zřejmé, že stěžovatel v kasační stížnosti především zpochybňuje závěr krajského soudu i správních orgánů obou stupňů, že se odmítl podrobit odběru krve.

Podle § 11 odst. 1 zákona o přestupcích, *za přestupek lze uložit tyto sankce: a) napomenutí, b) pokutu, c) zákaz činnosti, d) propadnutí věci.*

Podle odst. 2 téhož ustanovení, *sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí; napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.*

Podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, *přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích se přes výzvu podle zvláštního právního předpisu, odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyl ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou, ačkoliv takové vyšetření není spojeno s nebezpečím pro jeho zdraví,*

Podle odst. 4 téhož ustanovení *pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč a zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let se uloží za přestupek podle odstavce 1 písm. c), d), e) bodů 1 a 5, a písm. h).*

Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, *řidič je kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen, podrobit se na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.*

Tímto zvláštním právním předpisem je zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o ochraně před návykovými látkami"), který v § 16 odst. 2 stanoví, že *odbornému vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu nebo jiných návykových látek včetně odběru biologického materiálu k jeho stanovení je povinna podrobit se osoba, která se požitím těchto látek uvedla do stavu, v němž bezprostředně ohrožuje sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek, dále osoba, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky.*

Podle odst. 3 téhož ustanovení, *osoba uvedená v odstavcích 1 a 2 je povinna podrobit se na výzvu příslušníků Policie České republiky, obecní policie, Vojenské policie, Vězeňské služby České republiky, osoby pověřené kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit cizí majetek, zaměstnavatele nebo jejího ošetřujícího lékaře vyšetření, zda není ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou*

látkou.

Podle odst. 4, *orientační vyšetření provádí útvar Policie České republiky, obecní policie, Vojenské policie, Vězeňská služba České republiky, osoba pověřená kontrolou osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit cizí majetek, a zaměstnavatel pomocí dechové zkoušky, popřípadě odběru slin. Lékařské vyšetření provádí zdravotnické zařízení k tomu odborně a provozně způsobilé dechovou zkouškou a odběry vzorků biologického materiálu.*

Ustanovení § 16 odst. 4 zákona o ochraně před návykovými látkami tak rozlišuje orientační vyšetření, které provádí mj. též Policie České republiky a lékařské vyšetření, které provádí k tomu způsobilé zdravotnické zařízení.

Krajský soud postupoval správně, pokud se s ohledem na znění § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích v prvé řadě zabýval tím, zda výzva k podstoupení lékařského vyšetření byla příslušníky hlídky Policie ČR učiněna vůči stěžovateli jako přímému účastníku provozu na pozemních komunikacích a zda nebyla projevem libovůle nebo šikany ze strany policejního orgánu. Nejvyšší správní soud je stejně jako krajský soud toho názoru, že předmětná výzva byla příslušníky Policie ČR učiněná naprosto opodstatněně, neboť na žalobce je třeba nahlížet jako účastníka provozu na pozemních komunikacích, jelikož všechny svědecké výpovědi se shodují v tom, že stěžovatel byl při příjezdu hlídky Policie ČR, ke kterému došlo v 16:15 hod., tedy přibližně půl hodiny poté, co stěžovatel ukončil jízdu na motocyklu, pod vlivem alkoholu, přičemž svědkyně M. N. (K.) ve své výpovědi uvedla, že stěžovatel na jejich dvůr dorazil již pod vlivem alkoholu. Sám stěžovatel do protokolu o podání vysvětlení pořízeného dne 9. 8. 2008, č. j. OROL-8524-9/PŘ-2008-13 dokonce uvedl, že kolem 16:00 hod řídil motocykl, přestože byl pod vlivem alkoholu. Tuto svou výpověď však posléze v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně popřel. Orientační dechovou zkouškou mu bylo v 16:55 hod naměřeno 2,37 promile alkoholu v krvi.

Vzhledem k tomu, že dechová zkouška má podle § 16 odst. 4 zákona o ochraně před návykovými látkami pouze orientační charakter, bylo třeba její pozitivní výsledek potvrdit provedením odborného lékařského vyšetření a proto byl také stěžovatel příslušníky Policie ČR vyzván k tomu, aby se mu podrobil.

S ohledem na výše uvedené tak je zřejmé, že stěžovateli v důsledku odůvodněné výzvy příslušníků Policie ČR vznikla povinnost podrobit se na výzvu příslušných orgánů vyšetření za účelem zjištění, zda při řízení motocyklu nebyl ovlivněn alkoholem.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud stejně jako krajský soud poukazuje na skutečnost, že stěžovatel nebyl správním orgánem uznán vinným přestupkem spočívajícím v řízení motorového vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost, který by si přivodil požitím alkoholického nápoje, nýbrž tím, že se v rozporu s povinností, jež mu ukládá § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, odmítl na výzvu policisty podrobit vyšetření podle zvláštního právního předpisu, zda nebyl při jízdě ovlivněn alkoholem, a tím spáchal přestupek podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích. Skutečnost, že se stěžovatel odmítl podrobit lékařskému vyšetření ve smyslu příslušných ustanovení zákona o ochraně

před návykovými látkami, vyplývá z Protokolu o lékařském vyšetření při ovlivnění alkoholem ze dne 1. 8. 2008, č. j. OROL-8524-4/PŘ-2008-13, dle kterého žalobce odběr krve odmítl, přestože byl poučen o své zákonem stanovené povinnosti se mu podrobit a rovněž z výpovědi samotného stěžovatele, který odmítnutí odběru výslovně nepopíral, pouze v průběhu řízení před správním orgánem prvního stupně vypověděl, že si myslel, že postačí podrobit se dechové zkoušce a že byl o vzorek krve požádán pouze jednou; pokud by byl požádán opakovaně, určitě by ji poskytl.

Nejvyšší správní soud má za to, že odmítnutí krevní zkoušky žalobcem je třeba s ohledem na skutečnost, že žalobce byl poučen o své povinnosti se odběru krve podrobit, hodnotit jako úmyslné. Na tomto závěru nemění nic skutečnost, že stěžovatel byl stále pod vlivem alkoholu a nebyl poučen o tom, že se takovým jednáním dopouští přestupku dle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích, neboť platí zásada *Ignorantia legis non excusat* (neznalost zákona neomlouvá). Námitka stěžovatele, že jeho jednání nebylo úmyslné, proto není podle Nejvyššího správního soudu důvodná.

K poukazu stěžovatele na skutečnost, že nebyl o vzorek krve požádán opakovaně, Nejvyšší správní soud uvádí, že není povinností lékaře či policejního orgánu vyzývat k odběru krve opakovaně. Odmítnutím podrobení se odběru krve tak stěžovatel po formální i materiální stránce naplnil znaky skutkové podstaty přestupku podle § 22 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích. Účelem tohoto ustanovení je totiž umožnit příslušným orgánům provést opatření nezbytná ke zjištění, zda řidič neřídil motorové vozidlo pod vlivem alkoholu, a to právě uložením povinnosti řidiči se v takové situaci podrobit nezbytným vyšetřením. Pakliže stěžovatel tuto povinnost odmítl splnit, porušil zájem chráněný tímto ustanovením.

Nejvyšší správní soud ve shodě se žalovaným i krajským soudem dodává, že právě odborným lékařským vyšetření na množství alkoholu v krvi stěžovatele by bylo možné zjistit, zda stěžovatel byl pod vlivem alkoholu již v době svého příjezdu na dvůr K., neboť doba jeho příjezdu i doba a množství alkoholických nápojů údajně požitých stěžovatelem je dobře známa, a zda je tedy pravdivé tvrzení stěžovatele, že alkohol požil až v době, kdy již motocykl neřídil. Časový odstup dechové zkoušky a odvozu stěžovatele do fakultní nemocnice od příjezdu policie na dvůr K., na který stěžovatel poukazoval v kasační stížnosti, nemá žádný vliv na posouzení věci, neboť nijak nesouvisí se skutečností, že se stěžovatel odmítl podrobit lékařskému vyšetření.

Stěžovatel v kasační stížnosti stejně jako již v průběhu správního řízení a v řízení o žalobě namítal nepřiměřenou výši uložené sankce s ohledem na své sociální poměry. Také této námitce stěžovatele Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Uložená sankce ve výši 40 000 Kč, tj. v horní polovině zákonné sazby a zákaz řízení motorových vozidel na dobu dvou let, se totiž ani Nejvyššímu správnímu soudu nejeví nepřiměřená, jelikož nemá likvidační charakter. Nejvyšší správní soud při posouzení přiměřenosti pokuty zohlednil, že stěžovatel se dopustil více přestupků současně (mimo jiné na motorce vezl bez jakýchkoli ochranných prostředků svého čtyřletého syna a ohrožoval tím jeho zdraví i život), což je obecně přitěžující okolnost. Přitěžující okolností je rovněž skutečnost, že stěžovatel shora uvedené přestupky spáchal, přestože byl za obdobné protiprávní jednání již dříve potrestán a byl za něj postižen peněžitou pokutou ve výši 8000 Kč a zákazem řízení motorových

vozidel na dobu 12 měsíců. Řidičský průkaz byl po upuštění od zbytku trestu stěžovateli vrácen dne 2. 10. 2006, tedy necelé dva roky před spácháním přestupků, jež byly posuzovány v dané věci. Přihlédnout je rovněž třeba k chování pachatele na dvoře K., který na výzvu pprap. Z. k opuštění dvora reagoval agresivně se slovy „ty nevíš kdo jsem, cvičím kulturistiku, ty žereš jenom hranolky, si zdechlí jak sviňa a já tě zruším“. Ze strany stěžovatele tak hrozil bezprostřední útok vůči pprap. Z., na což členové policejní hlídky pprap. Z. a prap. H. reagovali použitím hmatů a chvatů sebeobrany a stěžovatele svedli na zem, kde mu následně nasadili služební pouta. Takovéto chování stěžovatele svědčí o tendencích k nerespektování autority policejních orgánů a tudíž nutnosti přísnějšího potrestání stěžovatele, neboť předchozí potrestání na něj patrně nemělo výchovný vliv.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud se věcí velice podrobně zabýval a své závěry velmi pečlivě a přesvědčivě zdůvodnil a v žádném případě tak nepochybil, pokud žalobu zamítl. Na podrobné a zcela vyčerpávající odůvodnění napadeného rozsudku lze proto odkázat.

Uplatněné důvody kasační stížnosti tak nebyly zjištěny a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Usnesením krajského soudu ze dne 8. 4. 2009, č. j. 58 Ca 14/2009 – 17, byl stěžovateli ustanoven zástupcem pro řízení o žalobě advokát Mgr. Ivo Šotek. V takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování platí stát (§ 120 a § 35 odst. 8 věta první s. ř. s.). Odměna zástupce stěžovatele byla stanovena za jeden úkon právní služby, tj. písemné podání soudu ve věci samé (kasační stížnost ze dne 30. 5. 2011), podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“). Za výše uvedený úkon tak náleží zástupci stěžovatele odměna ve výši 2100 Kč podle § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu a dále režijní paušál ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 2400 Kč. Jelikož ustanovený advokát již v řízení před krajským soudem doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Částka daně pak činí 21 %, tedy 504 Kč. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů činí 2904 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2013

pokračování

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu